

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครู ในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 1,472 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 326 คน ที่คัดเลือกมาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียน เป็นชั้นของการสุ่ม มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) จากประชากรจำนวน 1,472 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 326 คน
2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละ โรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนจำนวนครูของแต่ละ โรงเรียน ดังตาราง 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียนในสังกัด สพม.17	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เบญจมาภุทศ จังหวัดจันทบุรี	151	32
บางกะจะ	13	3
ศรียานุสรณ์	162	34
เบญจมานุสรณ์	102	22
ท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	79	17
มัธยมวัดเขาสุกิม	13	3
ศรีรัตนราษฎร์นุเคราะห์	14	3
สะพานเลือกวิทยาคม	12	3
แก่งหางแมวพิทยาคาร	32	7
นายายอามพิทยาคม	41	9
มัธยมท่าแกลง	11	3
ตถพรมวิทยาคาร	13	3
บ่อวิทยาคาร	11	3
ขลุงรัชดาภิเษก	54	12
เครือหวายวิทยาคม	15	4
โป่งน้ำร้อนวิทยาคม	30	7
หนองตากงพิทยาคาร	22	5
มะขามสรรเสริญ	27	6
แหลมสิงห์วิทยาคม “อาทรสังฆะอุปถัมภ์”	47	10
สอยดาววิทยา	57	12
ทุ่งขนานวิทยา	29	7
ศิษย์คุณุวิทยา	35	8
คลองพลูวิทยา	15	4
รวม	985	217

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียนในสังกัด สพม.17	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ตราขตระการคุณ	107	23
สตรีประเสริฐศิลป์	90	19
ตราดสรรเสริญวิทยาคม	34	8
คีรีเวสรัตน์เพ็ชรอุปถัมภ์	13	3
เขาน้อยวิทยาคม	11	3
อ่าวใหญ่พิทยาคาร	12	3
เนินทรายวิทยาคม	9	2
คลองใหญ่วิทยาคม	43	9
เขาสมิ้งวิทยาคม “จงจินต์รุจิวงศ์อุปถัมภ์”	55	12
สะตอวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก	12	3
ประณีตวิทยาคม	6	2
บ่อไร่วิทยาคม	36	8
หนองบอนวิทยาคม	14	3
แหลมงอบวิทยาคม	17	4
เกาะกูดวิทยาคม	8	2
เกาะช้างวิทยาคม	20	5
รวม	1,472	326

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 1 ฉบับมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert Scale) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู จำนวน 25 ข้อความ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยใช้เทคนิคการวัด เจตคติของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา 6 ขั้นตอน ตามวิธีของพันซ์ (Punch, 1998 : 95 - 96) มีรายละเอียด ในการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยนิยามปฏิบัติการและกำหนดตัวดัชนีชี้วัดที่เป็น ประเด็นย่อยของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานของครู แต่ละประเด็นอย่างละเอียด ครบถ้วน และชัดเจน

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในที่นี้ คือ เทคนิคการวัดเจตคติของลิเคิร์ต ที่มีระดับน้ำหนัก ของคะแนน 5 ระดับ จากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด เห็นด้วยอย่างยิ่ง ชอบมากที่สุด ปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก เห็นด้วย ชอบมาก ปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง เฉย ๆ ชอบ ปฏิบัติตามปกติ

ระดับ 2 หมายถึง น้อย ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ ปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่ชอบมากที่สุด ไม่ปฏิบัติ

3. สร้างข้อความที่วัดในประเด็นย่อยของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูให้ครบทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ มิติ มีข้อความทั้งทางบวก และทางลบในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน เป็นข้อความที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการวัดเพื่อให้ ผู้ตอบตัดสินใจว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ใช่ หรือไม่ใช่ มากหรือน้อย ต้องเป็นข้อความที่ตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อมที่ผู้ตอบสามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วไม่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจเพื่อตัดสินใจ มากเกินไป ดังนี้

3.1 สร้างข้อความเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อความ ประกอบด้วย

3.1.1 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

3.1.2 การสร้างแรงบันดาลใจ

3.1.3 การกระตุ้นทางปัญญา

3.1.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

3.2 สร้างข้อความเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน จำนวน 25 ข้อ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อความ ประกอบด้วย

3.2.1 ความสำเร็จของงาน

3.2.2 การได้รับการยอมรับ

3.2.3 ความก้าวหน้าในตำแหน่ง

3.2.4 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

3.2.5 ความรับผิดชอบ

4. นำข้อความหรือข้อคำถามที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน แล้วจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามกลุ่มและทิศทางตามรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาของสิ่งที่จะวัดและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและการประเมิน จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ทำการตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ข้อความหรือข้อคำถามที่ดี ปรับปรุงแก้ไขข้อความหรือข้อคำถามตามที่คุณเชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาของสิ่งที่จะวัดและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและการประเมินให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความเรียบร้อย สวยงามและความถูกต้องของภาษาที่ใช้แล้วนำข้อความหรือข้อคำถามทั้งหมดไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าครรชนี IOC โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ลงความเห็น ว่า ข้อความรายข้อว่าตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่แล้วนำมาตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนน ถ้าลง ความความเห็นว่าเป็นตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความความเห็นว่าเป็นไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็น ว่าไม่ตรง นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ .50 ขึ้นไปนำไปใช้สร้างแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบวัด ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ได้แบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อความ มีค่าครรชนี IOC ตั้งแต่ .80 – 1.00 และแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอน จำนวน 25 ข้อความ มีค่าครรชนี IOC ตั้งแต่ .80 – 1.00

5. นำข้อความทั้งหมดตามข้อ 4) มาสร้างเป็นแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา และแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยจัดเรียงข้อความตามลำดับของ ตัวแปรโดยการสุ่ม (Random) แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 80 คน นำข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total Correlation) ของ ไวรส์มา และจัวร์ส (Wiersma and Jurs. 1990 : 139-147) คัดเลือกข้อที่มีค่า อำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปไว้สร้างวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

และแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ได้แบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อความ มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .58 – .73 และแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน จำนวน 25 ข้อความ มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .62 – .73

6. นำข้อความที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 5) มาสร้างเป็นแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยจัดเรียงข้อความตามลำดับของตัวแปรโดยการสุ่ม (Random) แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยหรือกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 80 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ .94 และความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยได้ดำเนินขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 326 ฉบับ ด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107-108)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107-108)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 153) ดังนี้

- ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่า 0.81 ถึง 1.00 คือ มีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่า 0.61 ถึง 0.80 คือ มีค่าความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่า 0.41 ถึง 0.60 คือ มีค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่า 0.21 ถึง 0.40 คือ มีค่าความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่า 0.20 คือ มีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่า 0 คือ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4. การสร้างสมการพยากรณ์ในรูป $\hat{Y} = a + bX$ โดยแปลความหมายของสมการจากค่า b ถ้า b มีค่ามากจะส่งผลมาก ถ้า b มีค่าน้อยจะส่งผลน้อย และถ้า b มีค่าเป็น $-$ จะส่งผลในทางตรงกันข้าม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$)
2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ใช้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อความรายข้อ
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อความรายข้อ
3. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ใช้หาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทั้งหมด โดยใช้ตามวิธีของครอนบัทซ์ (Cronbach, 1990 : 202-204)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
2. การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ใช้ทดสอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู และสร้างสมการพยากรณ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี